

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR.411.001.01.2022

Grzegorz Niezgoda
Urząd Miasta i Gminy
w Szczawnicy
ul. Szalaya 103
34-460 Szczawnica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/002 – Udzielenie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych w wybranych gminach województwa małopolskiego.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta i Gminy w Szczawnicy, ul. Szalaya 103, 34-460 Szczawnica (<i>Urząd lub Gmina</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grzegorz Niezgoda, Burmistrz Miasta i Gminy Szczawnica od 26 listopada 2006 r. (<i>Burmistrz</i>)
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Udzielenie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, tj. podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego, od środków transportowych, określonych w Ordynacji podatkowej.2. Udzielenie pomocy de minimis.3. Stosowanie preferencji w podatku od nieruchomości w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2021
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Mariusz Pindral, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/42/2022 z 28.03.2022 r. (akta kontroli str.1-6)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2019-2021 Burmistrz udzielał ulg w spłacie zobowiązań podatkowych zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa³. Udzielone ulgi dotyczyły podatku od nieruchomości i były uzasadnione ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym.

Na próbie 30 skontrolowanych postępowań podatkowych stwierdzono, że były one prowadzone co do zasady rzetelnie i na podstawie obowiązujących przepisów. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niewyznaczenia stronie terminu do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego, nierzetelnego przeprowadzenia postępowania dowodowego w jednym przypadku oraz nierzetelnego sporządzenia uzasadnienia faktycznego jednej decyzji.

Pomoc de minimis była udzielana zgodnie z obowiązującymi przepisami. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że zaświadczenia o wydaniu pomocy de minimis były wydawane z opóźnieniem od 1 do 15 dni, podczas gdy powinny być wydane wraz z decyzją w dniu jej wydania.

Burmistrz terminowo sporządził i udostępnił informacje o pomocy publicznej de minimis i ulgach podatkowych.

Podjęta przez Radę Miejską w Szczawnicy uchwała w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w związku z występowaniem epidemii COVID-19 określała grupę podatników, którym przysługuje ulga podatkowa. Nie wystąpiły przypadki odmowy udzielenia ulgi na podstawie tej uchwały.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości miały charakter formalny i nie wpłynęły na prawidłowość rozstrzygnięć w sprawie udzielonych ulg.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Udzielanie ulg w zapłacie zobowiązań podatkowych przypadających gminie

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2019-2021 złożono następującą liczbę wniosków:

- a) 86 o umorzenie zaległości podatkowych, odsetek za zwłokę i opłaty prolongacyjnej. Wydano 36 decyzji uwzględniających wnioski w całości lub części na kwotę 1 614,5 tys. zł;
- b) siedem o odroczenie terminu płatności podatku. Wydano siedem decyzji uwzględniających wnioski w całości lub części na łączną kwotę 165,7 tys. zł;
- c) dziewięć o rozłożenie płatności zobowiązania podatkowego na raty. Wydano siedem decyzji uwzględniających wnioski w całości lub części na 358,1 tys. zł;
- d) 19 o odroczenie lub rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej. Wydano 13 decyzji uwzględniających wnioski w całości lub części na kwotę 628,2 tys. zł.

(akta kontroli str.31-34)

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, ze zm., dalej: *ustawa Ordynacja podatkowa*.

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

W okresie objętym kontrolą udzielono ulg 34 osobom prawnym na łączną kwotę 1 166,4 tys. zł, sześciu osobom fizycznym na łączną kwotę 24 tys. zł oraz trzem jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej na łączną kwotę 1 576,1 tys. zł. Wydano cztery decyzje odmawiające udzielenia ulg dotyczące osób fizycznych na łączną kwotę 48,3 tys. zł, sześć dotyczących osób prawnych na łączną kwotę 29 tys. zł oraz trzy dotyczące jednostek organizacyjnych na łączną kwotę 154 tys. zł. Nie wystąpiły przypadki umorzeń zaległości podatkowych dokonywanych z urzędu na podstawie art. 67d ustawy Ordynacja podatkowa.

(akta kontroli str.35-38, 73)

W latach 2019-2021 Gmina osiągnęła dochody podatkowe odpowiednio w wysokości: 11 264,3 tys. zł, 10 984,8 tys. zł i 12 556 tys. zł oraz dokonała umorzeń zaległości podatkowych, odpowiednio w wysokości: 652,9 tys. zł, 462,1 tys. zł i 462,7 tys. zł. Duża kwota umorzeń związana była z udzieleniem ulg Miejskiemu Zakładowi Gospodarki Komunalnej (MZGK), któremu umorzono odpowiednio 652,4 tys. zł, 461,3 tys. zł i 461,1 tys. zł. Umorzenie związane było z negatywnym wpływem ewentualnie zapłaconego podatku od nieruchomości na sytuację finansową MZGK. Na koniec 2018 r. należności MZGK wyniosły 172,9 tys. zł, krótkoterminowe aktywa finansowe 867,9 tys. zł, a zobowiązania 586,5 tys. zł, co daje szacowany kapitał do wykorzystania w 2019 r. w wysokości 454 203 zł, podczas gdy umorzenie zobowiązania podatkowego na 2019 r. wyniosło 653 605 zł. Na koniec 2019 r. należności MZGK wyniosły 247,9 tys. zł, krótkoterminowe aktywa finansowe 971,4 tys. zł, a zobowiązania 409,7 tys. zł, co daje szacowany kapitał do wykorzystania w 2020 r. w wysokości 809,6 tys. zł, podczas gdy umorzenie zobowiązania podatkowego na 2020 r. wyniosło 461,3 tys. zł. Na koniec 2020 r. należności MZGK wyniosły 192,4 tys. zł, krótkoterminowe aktywa finansowe 946,3 tys. zł, a zobowiązania 620,4 tys. zł, co daje szacowany kapitał do wykorzystania w 2021 r. w wysokości 518,3 tys. zł, podczas gdy umorzenie zobowiązania podatkowego na 2021 r. wyniosło 461,3 tys. zł.

(akta kontroli str.39-62, 251-252, 273-312)

1.2. Burmistrz nie ustanowił procedury dotyczącej sposobu rozpatrywania spraw związanych z udzielaniem ulg podatkowych. Burmistrz wyjaśnił, że powodem niewprowadzenia w Urzędzie takich procedur *jest płaska struktura organizacyjna oraz fakt, że przygotowywaniem decyzji w zakresie przyznawania ulg zajmuje się tylko jeden pracownik, a następnie Burmistrz lub pracownik posiadający odpowiednie upoważnienie podpisuje decyzję. W takiej sytuacji określanie sposobu postępowania w procedurach jest zbędne.*

(akta kontroli str. 251-252)

Upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych i postanowień w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej otrzymało dwóch pracowników Urzędu.

(akta kontroli str.25-28)

Zadania z zakresu udzielania ulg podatkowych przypisano w zakresach czynności dwóm pracownikom.

(akta kontroli str.7-24)

1.3. Uchwałami Rady Miejskiej nr 310/XLV/98 z 27 lutego 1998 r. oraz nr XXXI/229/2021 z 1 marca 2021 r. wprowadzono opłatę prolongacyjną z tytułu rozłożenia na raty lub odroczenia terminu płatności podatków oraz zaległości podatkowych stanowiących dochód Miasta i Gminy Szczawnica. Stawka opłaty

prolongacyjnej była równa obniżonej stawce odsetek za zwłokę w rozumieniu art. 56a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.

(akta kontroli str.29-30)

W okresie objętym kontrolą w żadnym przypadku nie pobrano opłaty prolongacyjnej, ponieważ w 2019 r. nie wydano decyzji dotyczącej rozłożenia na raty lub odroczenia terminu płatności podatku, a w latach 2020-2021 skorzystano z przepisu art. 57 § 5 w zw. a art. 57 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa. Powołano się na pismo WI.54.22.2020 Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach z 17 kwietnia 2020 r., w którym sytuację związaną z COVID-19 zakwalifikowano jako klęskę żywiołową lub wypadek losowy w rozumieniu art. 57 § 5 ustawy Ordynacja podatkowa.

(akta kontroli str. 63-72, 74)

1.4. Badania zgodności postępowania podatkowego w sprawach udzielenia ulg w spłacie zobowiązań podatkowych lub odmawiających przyznania takich ulg dokonano na próbie 30 spraw, po 10 z każdego roku objętego kontrolą, na łączną kwotę 1 344,1 tys. zł (w tym umorzenia – 577 tys. zł, odroczenie płatności zaległości – 126,7 tys. zł, rozłożenie zaległości podatku na raty – 356,9 tys. zł, odroczenie płatności podatku – 99,5 tys. zł i rozłożenie płatności podatku na raty – 184,1 tys. zł). Ustalono że:

- a) zachowano zasadę pisemności postępowania,
- b) podjęto działania w celu wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym – żądano sprawozdań finansowych i innych dokumentów potwierdzających sytuację finansową podatnika,
- c) zapewniono stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwiono im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, z wyjątkiem jednej sprawy, co przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*,
- d) wnioski podatników zawierały wszystkie elementy, o których mowa w art. 168 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa,
- e) w przypadku braków we wniosku wzywano wnioskodawców o ich uzupełnienie w terminie 7 dni,
- f) postępowania prowadzone były terminowo.

(akta kontroli str. 75-200, 239-247)

1.5. Na podstawie badanej próby ustalono, że w każdym przypadku zidentyfikowano ważny interes publiczny lub podatnika, jako dowody gromadzono m.in. sprawozdania finansowe, oświadczenia majątkowe (w przypadku osób fizycznych), umowy najmu, kredytu i wyciągi z KRS lub CEDiG. W jednym przypadku postępowanie dowodowe nie zostało przeprowadzone rzetelnie, co przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W przypadku gdy planowano wydać decyzję negatywną, wystawiano postanowienie o wyznaczeniu siedmiodniowego terminu do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego.

Nie było przypadku, w którym zaistniałaby konieczność wyłączenia od udziału w postępowaniu w sprawach dotyczących zobowiązań podatkowych pracowników urzędu.

(akta kontroli str. 75-200)

1.6. Skontrolowane decyzje spełniały wymogi określone w ustawie Ordynacja podatkowa, tj. zawierały oznaczenie organu podatkowego, datę jej wydania, oznaczenie stron, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie prawne i faktyczne, pouczenie o trybie odwoławczym oraz podpis osoby upoważnionej, z wyjątkiem jednej decyzji, która zawierała nierzetelne uzasadnienie faktyczne, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 75-200)

1.7. Podatnicy, zwracając się o udzielenie ulg podatkowych, powoływali się na trudną sytuację majątkową, przedstawiając na potwierdzenie sprawozdania finansowe (z wyjątkiem jednej sprawy), a w przypadku osób fizycznych oświadczenia majątkowe, do których dołączano potwierdzenia ponoszonych kosztów stałych. Ponadto wskazywano na wprowadzone obostrzenia w prowadzeniu branży hotelowej i turystycznej związanej z epidemią COVID-19, wprowadzonych rozporządzeniem Rady Ministrów z 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii⁵.

(akta kontroli str. 250)

1.8. W każdym zbadanym przypadku wydania decyzji o umorzeniu, umorzano wyłącznie należności będące zaległościami podatkowymi. W trzech przypadkach wydano postanowienia o pozostawieniu podania bez rozpatrzenia, gdyż na dzień złożenia wniosku nie występowały zaległości podatkowe (2 przypadki) lub nie złożono wymaganych dokumentów (1 przypadek).

(akta kontroli str. 250)

1.9. W latach 2019-2020 terminowo sporządzono i udostępniono w BIP informacje o udzielonych ulgach w spłacie zobowiązań podatkowych, odpowiednio 27 marca 2020 r., 6 maja 2021 r. i 11 maja 2022 r. Sporządzone wykazy zawierały wszystkie dane wymagane art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o finansach publicznych⁶. Listę podmiotów, którym udzielono ulg, wywieszono również na tablicy ogłoszeń.

(akta kontroli str. 204-224, 248-249)

1.10. W latach 2019-2021 podatnicy złożyli dwa odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego (SKO) dotyczące decyzji odmawiających umorzenia podatku. W obu przypadkach SKO uchyliło zaskarżone decyzje i zwróciło je do ponownego rozpatrzenia. Zastrzeżenia SKO dotyczyły niedokonaniu przez organ podatkowy oceny zaistniałych okoliczności dotyczących występowania lub nie „ważnego interesu podatnika” lub „interesu publicznego”. Organ podatkowy po ponownym rozpatrzeniu sprawy, w obu przypadkach podtrzymał swoje decyzje, od których podatnicy nie wnieśli już odwołania. W obu przypadkach organ podatkowy w uzasadnieniu wyjaśnił, że udzielenie ulgi w postaci umorzenia podatków, uwzględniając wszystkie okoliczności przedmiotowej sprawy, łącznie z sytuacją finansową, stanowiłoby uprzywilejowanie strony w stosunku do innych podatników, którym pomimo trudnej sytuacji finansowej i spełnienia ustawowych przesłanek odmówiono umorzenia zaległości podatkowych. Organ podatkowy wskazał, że możliwe jest wnioskowanie przez stronę o przyznanie innej ulgi w postaci odroczenia terminu płatności lub rozłożenia na raty podatku.

(akta kontroli str. 111-115, 140-146, 250)

Burmistrz wyjaśnił, że w latach 2019-2021 tuż. organ podatkowy nie umorzył zaległości podatkowej żadnemu podatnikowi, za wyjątkiem podatników którzy

⁵ Dz.U. poz. 566, ze zm.

⁶ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.).

powoływali się na ważny interes publiczny (a w wyniku postępowania podatkowego organ podatkowy potwierdził spełnienie tej przesłanki). W pozostałych przypadkach umarzano jedynie odsetki od zaległości podatkowej lub ze względu na sytuację pandemiczną proponowano pomoc w postaci odroczenia terminu płatności lub rozłożenie płatności na raty.

(akta kontroli str. 251-252)

Do SKO wpłynęło także zażalenie na postanowienie organu pierwszej instancji w sprawie pozostawienia podania bez rozpatrzenia. Postanowienie dotyczyło dwóch podatników (małżeństwa). SKO po rozpatrzeniu zażalenia wydało dwa postanowienia⁷, jedno dotyczące utrzymania w mocy postanowienia organu podatkowego, od którego podatnik się nie odwoływał, a drugie zwrócono do ponownego rozpatrzenia. Po przeprowadzeniu ponownego postępowania podatkowego, w którym podatnik również nie przedstawił wymaganych dokumentów, organ podatkowy wydał decyzję odmowną, od której podatnik się nie odwołał.

(akta kontroli str. 225-233, 250)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr FBP.3120.3.7.2019 dotyczącej odroczenia terminu zapłaty zaległości podatkowej na kwotę 72 zł, organ podatkowy nie wyznaczył stronie siedmiodniowego terminu do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego, czym naruszono 200 § 1 związku art. 123 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa. Tym samym organ podatkowy nie zapewnił stronie czynnego udziału w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji nie umożliwił jej wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

(akta kontroli str. 193)

Burmistrz wyjaśnił, że powodem niewydania postanowienia zgodnie z art. 123 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa było przeoczenie.

(akta kontroli str. 251-252)

2. W sprawie nr FBP.3120.3.2.2019 dotyczącej umorzenia zaległości podatkowej na kwotę 59 zł dla Stowarzyszenia „Młodzi inaczej 60+” organ podatkowy nierzetelnie przeprowadził postępowanie dowodowe, gdyż przed wydaniem decyzji nie zażądał sprawozdań finansowych Stowarzyszenia. W efekcie nie mógł w należyty sposób rozpoznać sytuacji majątkowej podatnika, co mogło mieć wpływ na ustalenie, czy spełniona została przesłanka ważnego interesu podatnika lub interesu publicznego, o której mowa w art. 67a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.

(akta kontroli str.91, 193)

Burmistrz wyjaśnił, że nieządanie sprawozdania finansowego można uznać za niedopatrzenie, ale nie miałyby ono wpływu na podjętą decyzję, gdyż przesłanką umorzenia był ważny interes publiczny – małe Stowarzyszenie składające się wyłącznie z osób starszych wynajmujące jedynie lokal o powierzchni 7,8 m² w budynku będącym własnością Gminy.

(akta kontroli str. 251-252)

⁷ Postępowanie SKO podzieliło na dwa osobne postępowania podatkowe ponieważ wniosek o udzielenie ulg złożyło małżeństwo razem, a SKO zdecydowało sprawę rozpatrywać osobno dla każdego z małżonków.

3. W decyzji FBP.3120.3.7.2019.KZ(1) z dnia 4 września 2019 r. w uzasadnieniu decyzji nie podano argumentacji w jaki sposób została przeanalizowana sytuacja podatnika i dlaczego odmówiono udzielenia ulgi, co było działaniem nierzetelnym i niezgodnym z art. 210 § 4 ustawy Ordynacja podatkowa. Zgodnie z tym uregulowaniem uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, którym dał wiarę, oraz przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności. W uzasadnieniu przedmiotowej decyzji wskazano ogólnie, że *w toku postępowania podjęto niezbędne kroki w celu wyjaśnienia stanu faktycznego i ustalenia występowania ustawowych przesłanek mogących mieć wpływ na podjęcie decyzji. Organ podatkowy po przeanalizowaniu sytuacji strony stwierdził, że nie ma podstawy do udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych.*

Skarbnik wyjaśniła, że po przeanalizowaniu wniosku oraz dostarczonych dokumentów stwierdzono, iż nie istnieją przesłanki udzielenia ulgi. Niewielka kwota zobowiązania 72 zł, jak również jakość przedstawionej argumentacji, tj. nieprowadzenie działalności gospodarczej i funkcjonowanie na podstawie składek, miały wpływ na sporządzenie uzasadnienia.

NIK zwraca uwagę, że uzasadnienie faktyczne decyzji jest jej ważnym elementem, bowiem strony postępowania powinny znać przesłanki i podstawy podjętej decyzji. Wyczerpujące uzasadnienie decyzji jest elementem budowania zaufania do organów podatkowych i wyjaśnia stronie zasadność przesłanek, którymi kieruje się organ podatkowy przy załatwianiu sprawy, tak więc wpisuje się w ogólne zasady postępowania podatkowego, o których mowa w art. 121 i art. 124 ustawy Ordynacja podatkowa.

OCENA CZĄSTKOWA

Burmistrz przeprowadzał postępowania w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych zgodnie z ustawą Ordynacja podatkowa. Niemniej jednak wystąpiły nieprawidłowości związane z rzetelnością prowadzonych postępowań.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2. Udzielenie pomocy de minimis

2.1. W latach 2019-2021 udzielono pomocy de minimis 26 podmiotom na łączną kwotę 1 163,3 tys. zł, w tym 1 158,6 tys. zł dla osób prawnych i 4,8 tys. zł dla osób fizycznych.

(akta kontroli str. 236-238)

Na podstawie badanej próby 15 spraw ustalono, że do poprawnie wypełnionych wniosków o udzielenie pomocy de minimis dołączono zaświadczenia/oświadczenia o otrzymaniu lub nieotrzymaniu takiej pomocy z lat poprzednich. W żadnym przypadku nie przekroczono granicznej kwoty możliwej do uzyskania pomocy de minimis.

(akta kontroli str.201-203)

2.2. Wydawane zaświadczenia o pomocy de minimis zawierały wszystkie wymagane elementy. Terminowość wydawanych zaświadczeń opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str.200-203)

2.3. W latach 2019-2020 dane w zakresie udzielonej pomocy de minimis zostały terminowo upublicznione w BIP, odpowiednio 27 marca 2020 r., 6 maja 2021 r. oraz 11 maja 2022 r. Ponadto stosowne wykazy wywieszono na tablicy ogłoszeń.

(akta kontroli str.204-224, 248-249)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W przypadku 11 spraw na 15 zbadanych, tj. 74%, przekroczono termin wydania zaświadczenia o pomocy de minimis, co było niezgodne z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie⁸. Opóźnienie w wydawaniu zaświadczeń wynosiło od 1 do 15 dni, podczas gdy powinny być wydane wraz z decyzją w dniu jej wydania, jeżeli pomoc udzielana jest na podstawie decyzji. W efekcie Urząd poniósł dodatkowe koszty wysłania zaświadczeń w łącznej wysokości 93,50 zł.

(akta kontroli str. 201-203)

Burmistrz wyjaśnił, że przyczyną nieterminowego wydawania zaświadczeń o pomocy de minimis była pandemia COVID-19 i związana z nią duża absencja chorobowa pracowników oraz wprowadzenie trybu zdalnej pracy.

(akta kontroli str. 251-252)

OCENA CZĄSTKOWA

Pomoc de minimis była udzielana prawidłowo, jednakże zaświadczenia o jej udzieleniu były wydawane z opóźnieniem, co skutkowało poniesieniem dodatkowych kosztów w wysokości 93,50 zł.

OBSZAR

3. Stosowanie preferencji w podatku od nieruchomości w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19

Opis stanu
faktycznego

3.1. 1 lutego 2021 r. Rada Miejska w Szczawnicy podjęła uchwałę nr XXX/216/2021 w sprawie wprowadzenia zwolnień z podatku od nieruchomości w 2021 r. w związku z występowaniem epidemii COVID-19. Zgodnie z § 1 zwolniono z podatku od nieruchomości za pierwszy kwartał 2021 r. grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie usług hotelarskich oraz działalności kolejek linowych naziemnych, kolejek linowych, wyciągów orczykowych i narciarskich (pod warunkiem, że nie są częścią miejskiego lub podmiejskiego systemu komunikacji). Zwolnienia dotyczyły grupy przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu występowania epidemii COVID-19. Przedsiębiorcy ubiegający się o udzielenie pomocy publicznej zobowiązani byli złożyć wraz z informacją lub deklaracją podatkową na podatek od nieruchomości wypełnione oświadczenie o pogorszeniu płynności finansowej oraz wypełniony formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc publiczną związaną z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz jej skutków, stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie⁹. RIO nie zakwestionowało uchwały.

(akta kontroli str. 264-266)

3.2. Ze zwolnienia w podatku od nieruchomości w 2021 r. na podstawie uchwały opisanej w punkcie 3.1. skorzystało 63 przedsiębiorców (w tym 52 osoby fizyczne i 11 osób prawnych) na łączną kwotę 183,6 tys. zł. Nie wystąpiły przypadki odmowy

⁸ Dz. U. z 2018 r. poz. 350.

⁹ Dz.U. z 2010 r. Nr 53, poz. 311 ze zm.

udzielenia powyższej ulgi. Na podstawie zbadanej próby 20 spraw (10 osób prawnych i 10 osób fizycznych) ustalono, że w każdym przypadku złożono :

- a) oświadczenie o pogorszeniu płynności finansowej z powodu COVID-19, pod rygorem odpowiedzialności karnej (w inny sposób nie badano prawdziwości złożonego oświadczenia),
- b) formularz informacji przewidzianych przy ubieganiu się o pomoc publiczną związaną z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz jej skutków. Nie stwierdzono błędów w wypełnionych formularzach. W każdym przypadku wnioskodawca był aktywnym przedsiębiorcą, a profil działalności określony w PKD (w przypadku osób fizycznych) oraz w KRS (w przypadku osób prawnych) był zgodny z przyjętą uchwałą.

(akta kontroli str. 267)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia stosowanie preferencji w podatku od nieruchomości w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na konieczność wzmocnienia nadzoru nad rzetelnością prowadzonych postępowań w zakresie nieprawidłowości wskazanych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

Wnioski

1. Zapewnienie stronom czynnego udziału w każdym stadium postępowania, na zasadach określonych w art. 200 § 1 związku art. 123 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.
2. Rzetelne badanie w postępowaniu czy spełniona została przesłanka ważnego interesu podatnika lub interesu publicznego, o której mowa w art. 67a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.
3. Uwzględnianie w uzasadnieniu decyzji wszystkich elementów wymienionych w art. 210 § 4 ustawy Ordynacja podatkowa.
4. Wydawanie zaświadczeń o pomocy de minimis dla podatnika wraz z decyzjami o przyznaniu ulgi podatkowej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, czerwca 2022 r.

Kontroler
Mariusz Pindral
Główny specjalista kontroli
państwowej